

ИСПИТНА ПИТАЊА ИЗ УСТАВНОГ ПРАВА

(почев од школске 2020/21. године)

1. Прво испитно питање

1. Појам и предмет уставног права
2. Извори уставног права – устав, закони парламента, делегирани закони и декрети закони
3. Извори уставног права – подзаконски акти, одлуке уставних судова („уставноправна јуриспруденција“) и уставни обичаји (конвенције)
4. Извори уставног права у Републици Србији
5. Уставноправна наука данас
6. Интернационализација уставног права
7. Појам устава
8. Својства модерног устава
9. Функције устава
10. Поделе устава – писани и неписани уставни; кодификовани и некодификовани уставни; чврсти и меки уставни
11. Поделе устава – „унитарни“ и „федерални“ уставни; „председнички“ и „парламентарни“ уставни; нормативни, номинални и семантички уставни
12. Структура и систематика устава – преамбула устава
13. Структура и систематика устава – нормативни део устава
14. Доношење и промена устава – уставотворна и ревизиона власт; забрана промене устава
15. Доношење и промена устава – правне технике промене устава; рационалан метод промене устава као гарант конституционализма
16. Промена Устава у Републици Србији
17. Уставна начела у Уставу Републике Србије
18. Предисторија устава – корени и развој конституционализма у Енглеској
19. Предисторија устава – декларације у Америци и Француској
20. Први писани уставни у XVIII веку – Устав Сједињених Америчких Држава из 1787. године
21. Први писани уставни у XVIII веку – четири француска револуционарна устава и њихов утицај
22. Развој уставности у XIX веку – уставне и парламентарне монархије у Европи
23. Развој уставности у XIX веку – либералнодемократска уставност
24. Развој уставности у XIX веку – ауторитарна уставност
25. Уставност између два светска рата – развој уставности у Европи између два светска рата
26. Уставност између два светска рата – ауторитарна уставност у Европи
27. Уставност између два светска рата – социјалистичка уставност у СССР
28. Уставност после Другог светског рата – процват и слом социјалистичке уставности
29. Уставност после Другог светског рата – парламентарни систем у европским земљама
30. Уставност после Другог светског рата – експанзија полупредседничког система
31. Уставност после Другог светског рата – постколонијална уставност и уставност на америчком континенту
32. Устави-узори у XXI веку
33. Уставни акти устаничке Србије
34. Сретењски устав из 1835. године
35. „Турски“ устав из 1838. године
36. Намеснички устав из 1869. године
37. Радикалски устав из 1888. године
38. Октоисани устав из 1901. године
39. Устав Краљевине Србије из 1903. године
40. Настанак и правна квалификација Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца
41. Видовдански устав из 1921. године
42. Септембарски устав из 1931. године
43. Настанак друге Југославије
44. Устави друге Југославије
45. Устав Републике Србије из 1990. године
46. Устав Савезне Републике Југославије из 1992. године
47. Државна заједница Србија и Црна Гора (2003–2006)
48. Класична концепција суверености и модерни изазови
49. Теорије о носиоцима суверености
50. Облици остваривања суверености – непосредна, представничка и полунепосредна демократија

51. Референдум
52. Народна иницијатива
53. Народна иницијатива и референдум у Републици Србији
54. Подела власти
55. Јединство власти
56. Парламентарни систем
57. Председнички систем
58. Полупредседнички систем
59. Системи јединства власти
60. Систем власти у Републици Србији

2. Друго испитно питање

1. Обележја бирачког права и његово остваривање
2. Бирачко право у Републици Србији
3. Већински изборни систем
4. Пропорционални и мешовити изборни систем
5. Изборни систем у Републици Србији
6. Појам и еволуција политичких странака
7. Политичке странке у уставном систему Републике Србије
8. Појам и еволуција парламента
9. Структура парламента
10. Функције парламента – нормативна (законодавна) функција
11. Функције парламента – контролна (надзорна) функција
12. Функције парламента – изборна и квазисудска функција
13. Функције Народне скупштине Републике Србије
14. Проглашење ратног и ванредног стања и мере које се предузимају у нередовном стању
15. Унутрашња организација парламента – легислатура, заседања и седнице парламента
16. Унутрашња организација парламента – трајање мандата, заседање и седнице Народне скупштине Републике Србије
17. Унутрашња организација парламента – парламентарна радна тела; председник парламента и други парламентарни функционери
18. Скупштинска радна тела и скупштински функционери у Републици Србији
19. Распуштање парламента – појам и врсте распуштања
20. Распуштање парламента – правна природа распуштеног парламента; ограничења и забране распуштања парламента
21. Распуштање Народне скупштине у уставном систему Републике Србије
22. Правни положај парламентарца – основи за превремени престанак мандата народног посланика у Републици Србији; природа парламентарног мандата; природа посланичког мандата у Републици Србији
23. Правни положај парламентарца – парламентарни имунитети и парламентарни инкомпатибилитети
24. Појам и еволуција шефа државе
25. Избор председника републике
26. Овлашћења и акти шефа државе
27. Овлашћења и акти председника Републике Србије
28. Одговорност шефа државе
29. Појам и еволуција владе
30. Образовање и састав владе
31. Овлашћења и акти владе уопште
32. Овлашћења и акти Владе Републике Србије
33. Одговорност владе и министарска одговорност уопште
34. Одговорност владе и министарска одговорност у Републици Србији
35. Појам, значај и улога судске власти
36. Организација судова уопште и у Републици Србији
37. Уставна начела о судској власти
38. Избор судија упоредно и у Републици Србији
39. Престанак судијске функције
40. Основне одлике јавног тужилаштва
41. Јавно тужилаштво у Републици Србији
42. Конфедерација и федерација – разграничење између два облика федерализма
43. Правна природа Европске уније – између конфедерације и федерације
44. Федерација и унитарна држава
45. Настанак и развој федералне државе

46. Сувереност у федерацији
47. Начела федералне државе
48. Врсте федерација према начину настанка
49. Врсте федерација према националном саставу становништва
50. Врсте федерација према федералној структури
51. Врсте федерација према начину организовања федералног подручја
52. Супрематија федерације
53. Подела надлежности у федерацији
54. Аутономија федералних јединица у федерацији
55. Учешће (партиципација) федералних јединица у вршењу надлежности федерације
56. Уставни суд као „чувар федерације“
57. Сарадња у федерацији (кооперативни федерализам)
58. Федерација и други државни облици – значај демократије у федерацији
59. Федерација и други државни облици – облици владавине (република и монархија)
60. Федерација и други државни облици – облици државне власти (председнички, парламентарни, полупредседнички и скупштински систем)

3. Треће испитно питање

1. Порекло и појам територијалне аутономије
2. Правна садржина територијалне аутономије (органи, надлежности, финансирање, надзор и заштита територијалне аутономије)
3. Искуства територијалне аутономије
4. Концепт покрајинске аутономије у Републици Србији
5. Надлежности и акти аутономне покрајине у Републици Србији
6. Органи и финансијска аутономија аутономне покрајине у Републици Србији
7. Надзор над покрајинском аутономијом и заштита покрајинске аутономије у Републици Србији
8. Појам и значај локалне самоуправе
9. Обележја локалне самоуправе
10. Структура и територијална основа локалне самоуправе – величина и снага јединица локалне самоуправе
11. Системи локалне самоуправе и Европска повеља о локалној самоуправи
12. Јединице локалне самоуправе у Републици Србији
13. Надлежности и финансирање локалне самоуправе у Републици Србији
14. Органи локалне самоуправе у Републици Србији
15. Непосредно учешће грађана у обављању послова локалне самоуправе у Републици Србији
16. Надзор над радом локалне самоуправе у Републици Србији
17. Заштита локалне самоуправе у Републици Србији
18. Сарадња и удруживање јединица локалне самоуправе у Републици Србији
19. Појам људских права
20. Људска права као део уставне материје и утицај интернационализације људских права на уставна решења
21. Еволуција људских права – предуставни период
22. Еволуција људских права – конституционализација људских права
23. Еволуција људских права – интернационализација људских права
24. Подела људских права према предмету заштите
25. Поделе људских права према субјекту заштите (носиоцу)
26. Подела људских права према односу појединца и државе
27. Подела људских права према времену настанка
28. Извори људских права
29. Уставни концепт људских права у Републици Србији
30. Начела остваривања људских права у Републици Србији
31. Услови за остваривање људских права у Републици Србији
32. Лична права којима се штити физички интегритет личности у Републици Србији
33. Лична права којима се штити психички интегритет личности у Републици Србији
34. Права на приватност у Републици Србији
35. Политичка права у Републици Србији
36. Економска права у Републици Србији
37. Социјална права у Републици Србији
38. Културна права у Републици Србији
39. Мањинска права
40. Права странаца у Републици Србији

41. Дужности грађана у Републици Србији
42. Ограничења људских права у Републици Србији
43. Правни механизми заштите људских права у Републици Србији
44. Међународна заштита људских права
45. Појам и обележја институције омбудсмана
46. Заштитник грађана у Републици Србији
47. Појам и еволуција уставног судства
48. Системи уставног судства (судске контроле уставности) – апстрактна и конкретна контрола уставности
49. Системи уставног судства (судске контроле уставности) – накнадна и претходна контрола уставности
50. Системи уставног судства (судске контроле уставности) – децентрализована и централизована контрола уставности
51. Избор и састав уставног суда уопште
52. Избор и састав Уставног суда Републике Србије
53. Надлежности уставних судова – нормативна контрола права (мерила, предмет и поступак)
54. Одлуке уставних судова у поступку нормативне контроле права
55. Надлежности уставних судова – решавање спорова о надлежности
56. Надлежности уставних судова – одлучивање о оптужбама против председника републике
57. Надлежности уставних судова – изборни спорови
58. Надлежности уставних судова – забрана рада политичких странака (и других удружења)
59. Појам и конститутивна обележја уставне жалбе
60. Уставна жалба у Републици Србији